

Cadenes de subministraments: les disruptcions no refermen

La Comissió Europea ha publicat els resultats de la seva enquesta trimestral sobre el sector industrial. Aquesta enquesta cobreix un ventall ampli de preguntes, però, en aquest article, ens centrarem en els missatges que es desprenen de la pregunta sobre els principals factors que limiten la capacitat de produir de les empreses del sector manufacturer.

L'escassetat de materials i d'equipament, juntament amb l'accés a la mà d'obra, principals obstacles per a la producció manufacturera

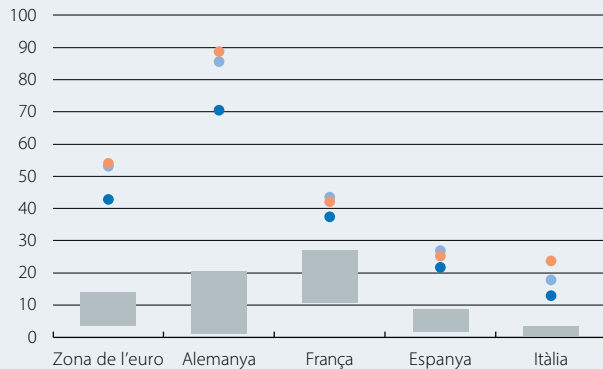
En les tres últimes iteracions de l'enquesta, el principal factor limitatiu per a la producció ha estat l'escassetat de materials i/o d'equipament. Així ho recull el primer gràfic, en què es mostren els resultats de l'enquesta per al conjunt del sector manufacturer en una comparativa internacional. Aquest primer missatge és coherent amb les disruptcions que travessen les cadenes globals de subministrament.¹ Tot i que s'observen diferències significatives entre països (els problemes que presenta Alemanya són molt superiors als de la res-

ta), en tots ells el percentatge d'empreses que declaren problemes de subministrament se situa clarament per damunt del rang històric habitual. Així, el 25% de les empreses espanyoles esmenten que un factor que limita la seva capacitat de producció és l'escassetat de materials i/o d'equipament. Una dada elevada si tenim en compte que, segons les dades històriques, habitualment només entre el 2% i el 7% de les empreses l'esmenten com un factor limitatiu. Malgrat que en menor mesura, sembla que l'accés a la mà d'obra també és un factor que limita la capacitat de producció del sector. En canvi, ara com ara, els factors vinculats a la demanda o de tipus financer no són un llast significatiu per a la producció.

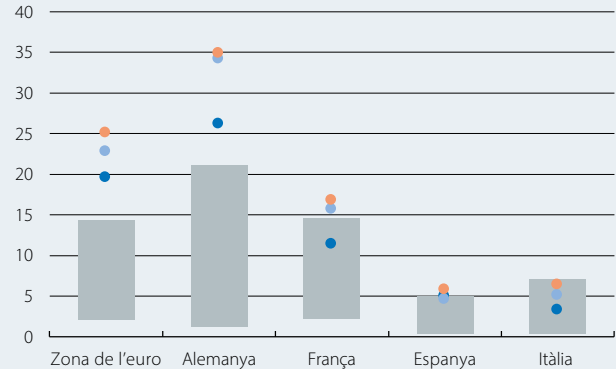
L'escassetat de materials no s'ha agreujat i, en el cas d'Espanya, es concentra en alguns sectors

En segon lloc, constatem que el grau de severitat de l'escassetat de materials i/o d'equipament no ha anat a més en l'últim trimestre: els resultats de l'última enquesta del gener són molt similars als de l'octubre a tots els països, llevat, potser, d'Itàlia. El percentatge d'empreses espanyoles que es-

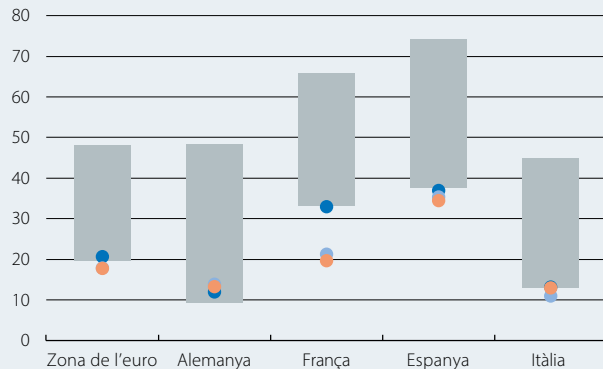
Factors limitatius en la producció de manufactures: escassetat de materials o d'equipament (% d'empreses)

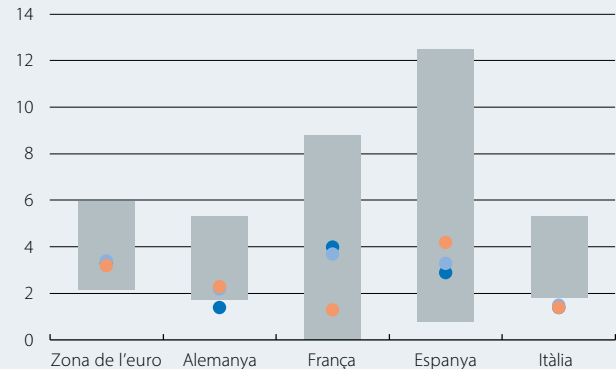
Factors limitatius en la producció de manufactures: accés a la mà d'obra (% d'empreses)

Factors limitatius en la producció de manufactures: demanda (% d'empreses)

Factors limitatius en la producció de manufactures: factors de tipus financer (% d'empreses)

Notes: Les barres grises mostren el rang habitual històric del percentatge d'empreses que esmenten el factor en concret com a factor limitatiu per a la seva producció. El rang històric es calcula amb dades entre el 1T 1995 i el 1T 2021.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'enquesta de la Comissió Europea.

1. Vegeu, per exemple, l'article «Colls d'ampolla: del per què? al fins quan?», al Dossier de l'IM12/2021.

Factors limitatius en la producció de manufactures: escassetat de materials o d'equipament (% d'empreses de cada indústria)

	Zona de l'euro	Alemanya	França	Espanya	Itàlia
Indústria de l'alimentació	33	67	35	5	6
Fabricació de begudes	22	20	25	25	13
Indústria del tabac				0	0
Indústria tèxtil	31	72	38	11	8
Confecció de peces de roba	15	58	11	1	8
Indústria del cuir i del calçat	9	54	2	14	5
Indústria de la fusta i el suro, llevat dels mobles; cistelleria i esparteria	38	49	81	11	17
Indústria del paper	49	79	47	39	23
Arts gràfiques i reproducció de suports gravats	48	93	39	24	16
Coqueria i refinatge de petroli	29	87	4	0	6
Indústria química	46	75	37	19	32
Fabricació de productes farmacèutics	42	52	10	4	8
Fabricació de productes de cautxú i plàstics	56	94	58	17	20
Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	32	55	28	25	9
Metal·lúrgia; fabricació de productes de ferro, acer i ferroaliatges	33	54	31	9	9
Fabricació de productes metàl·lics, llevat de maquinària i d'equipament	45	77	50	43	15
Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	73	100	63	53	30
Fabricació de material i d'equipament electrònic	85	100	80	55	33
Fabricació de maquinària i d'equipament N.C.A.P.	81	98	75	18	31
Fabricació de vehicles de motor, remolc i semiremolc	79	91	81	65	33
Fabricació d'altre material de transport	35		14	14	14
Fabricació de mobles	53	77	63	8	27
Altres indústries manufactureres	52	98	20	14	8
Reparació i instal·lació de maquinària i d'equipament	57		44	58	14
Total manufactures	54	89	42	25	24

■ Valor < Mitjana del sector

□ Mitjana del sector < Valor < Mitjana del sector + 3 desv. típiques

■ Valor > Mitjana del sector + 3 desv. típiques

■ Valor > Mitjana del sector + 3 desv. típiques i Valor > Valor total manufactures

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de la Comissió Europea.

menten l'escassetat de materials i/o d'equipament com un factor que limita la seva capacitat de producció és del 25% al gener del 2022, un registre elevat, tot i que estable en relació amb el trimestre anterior (el 27%). D'aquesta manera, no sembla que la severitat del problema hagi anat a més des de l'octubre del 2021.

Si baixem al detall per sectors, observem que, a Alemanya, l'escassetat és generalitzada. Hi ha, fins i tot, alguns sectors, com el de fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics i el de fabricació de material i equipament electrònic, en què totes les empreses enquestades assenyalen que tenen problemes d'escassetat. El cas d'Espanya és menys sever. Els problemes d'escassetat no són generalitzats i es concentren en determinats sectors, principalment a la indústria paperera, a la fabricació de productes metàl·lics i electrònics i a la indústria automobilística. La taula adjunta mostra els resultats de l'enquesta acolorits en funció del grau de severitat que presenta cada sector (vegeu la llegenda).²

Com afectarà aquesta problemàtica el procés de recuperació econòmica espanyol?

Ara com ara, les dades apunten al fet que, tot i que les dificultats que pateixen les cadenes de subministraments poden arribar a llastar el ritme de recuperació, no sembla

que hagin de fer que la recuperació descarrili. Una mostra d'això és la dada del PIB del 4T 2021, que va presentar un creixement elevat (del 2% intertrimestral), impulsat, en bona part, per la inversió en béns d'equipament, en un context d'escassetat elevada de subministraments. Així mateix, tal com ho mostren les dades d'afiliació, al gener, l'ocupació va continuar creixent a un bon ritme.³ L'afiliació va mantenir el to fins i tot al sector més afectat per l'escassetat de materials, la indústria, on va créixer el 2,7% interanual i va superar el creixement interanual del 4T 2021 (el 2,3%). Per la seva banda, tot i que amb dades una mica més endarrerides, l'índex de producció del sector manufacturer va créixer el 0,6% en el 2S 2021, període en què es van intensificar els colls d'ampolla, en relació amb el 1S 2021.⁴ Un avanç tímid, però un avanç, malgrat tot. D'aquesta manera, tot sembla indicar que la recuperació tindrà continuïtat en el 1T 2022, tot i que a un ritme més moderat que el del trimestre anterior, a causa de l'impacte de la sisena onada de contagis.

Així i tot, les distorsions en les cadenes de subministraments pressionen els preus de producció a l'alça. Es tracta d'una dinàmica que podria exacerbar un dels riscos més rellevants en l'actualitat, el de les pressions inflacionistes en els preus al consum. I això podria tenir derivades perniciosos per al creixement.

Oriol Carreras

2. Hi ha sectors, en alguns països, que no estan informats a l'enquesta. Aquestes cel·les apareixen en blanc i sense número.

3. Vegeu la NB a www.caixabankresearch.com.

4. Dades disponibles fins al novembre del 2021.